

NOVIČNIK LOŠKEGA MUZEJA

FEBRUAR 2018

Loški muzej Škofja Loka
Grajska pot 13
4220 Škofja Loka
T: 04 517 04 00
E: pr@loski-muzej.si
www.loski-muzej.si

Odprtost muzeja v februarju

V februarju odpiramo **muzej** po rednem zimskem delovnem času:

torek–nedelja: 10.00–17.00
ponedeljek: ZAPRTO

Zadnji vstop v muzej je pol ure pred zaprtjem.

Galerijo Ivana Groharja odpiramo v sredo, 7. februarja z odprtjem nove razstave, nato pa bo odprta po naslednjem razporedu:

torek–petek: 10.00–14.00
sobota–nedelja: 9.00–13.00
ponedeljek: ZAPRTO

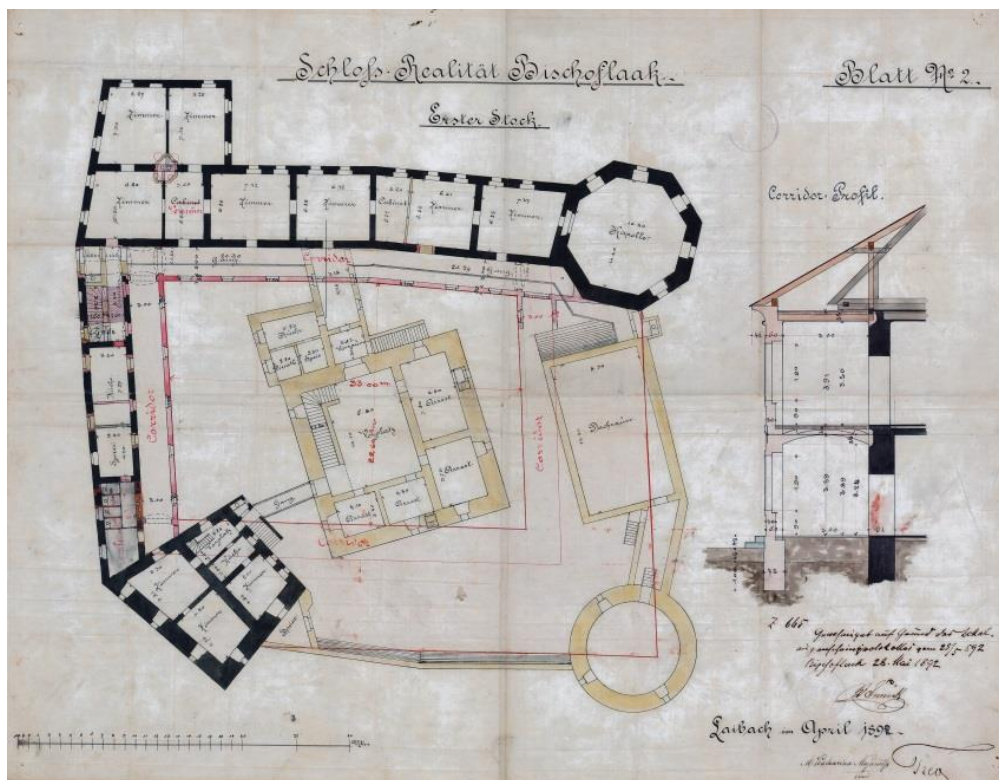

Odprtje razstave Marjan Žitnik: Delavec za boljši svet

sreda, 7. 2. 2018, 19.00

Galerija Ivana Groharja

Oblikovalec Marjan Žitnik, Groharjev nagrajenec za leto 2017, je pripadnik starejše generacije slovenskih oblikovalcev, član Združenja umetnikov Škofja Loka. S svojimi inovativnimi igrali, stroji, merilnimi napravami in pohištvom se je trajno zapisal v zgodovino slovenskega oblikovanja, ob tem pa vseskozi zvesto sledil svojim prepričanjem in načelom. Ukvarja se s klasičnim industrijskim oblikovanjem, z dizajniranjem proizvodov za vsakdanjo rabo, s konceptualnim osmišljanjem otroških igral, blagovnih znamk, ovitkov in znakov. Za svoje izdelke je prejel številne pomembne stanovske nagrade. Razstava v Galeriji Ivana Groharja je vpogled v njegov ustvarjalni opus in predstavlja številne inovativne avtorske oblikovalske rešitve in produkte, ki so področje slovenskega industrijskega oblikovanja obeležili s krepkim pečatom. Groharjevo nagrado podeljujeta Občina Škofja Loka in Združenje umetnikov Škofja Loka za umetniške dosežke umetnikom, ki so bili rojeni, so ustvarjali ali so kakorkoli prispevali k bogatitvi širšega škofjeloškega prostora.

PREŠERNOV DAN V LOŠKEM MUZEJU

četrtek, 8. 2. 2018, 10.00–17.00

Loški muzej Škofja Loka

Na slovenski kulturni praznik, 8. februarja, Loški muzej na široko odpira svoja vrata. Pridružite se nam na kratkih tematskih ogledih s kustosi Loškega muzeja. Ti vas bodo popeljali po arheološki, zgodovinski, etnološki zbirki in novih stalnih zbirkah *Škofjeloški pasijon* in *Šport na Loškem*. Predstavili vam bodo tudi zanimive nove pridobitve in izbrane eksponate iz depojev muzeja in muzejske knjižnice. Mlade obiskovalce pa vabimo na ustvarjalno delavnico izdelovanja prazgodovinske ogrlice.

Vabljeni tudi v Galerijo Ivana Groharja na ogled razstave Marjana Žitnika *Delavec za boljši svet* in v Galerijo Franceta Miheliča v Kaščo na Spodnjem trgu, kjer sta na ogled razstavi Miheličevih del in del članov Združenja umetnikov Škofja Loka – *Zbirka v nastajanju*.

Prost vstop:

Loški muzej: 10.00–17.00

Galerija Ivana Groharja: 10.00–14.00

Galerija Franceta Miheliča: 13.00–17.00

Program:

10.30: javno vodstvo po arheološki zbirki
10.30: delavnica za otroke - prazgodovinska ogrlica
11.00: predstavitev likovnih del in eksponatov družine
Šubic iz umetnostnozgodovinske zbirke in depoja
11.30: javno vodstvo po novi stalni zbirki Škofjeloški
pasijon
12.00: javno vodstvo po stalnih zbirkah in izbranih
eksponatih z direktorico Loškega muzeja
12.30: javno vodstvo po novi stalni zbirki Šport na
Loškem s predstavitvijo novih pridobitev
13.00: predstavitev zbirke orožja in eksponatov iz depoja
14.30: javno vodstvo po zgodovinski zbirki
15.00: javno vodstvo po etnološki zbirki
15.30: predstavitev izbranih knjižnih enot iz knjižnice
Tavčarjevega dvorca na Visokem
16.00: predstavitev novih pridobitev muzeja iz tovarne
Šešir

Javno vodstvo po razstavi Človek : Stroj
s kustosinjo razstave Barbaro Sterle Vurnik in
umetnikom Metodom Frlicom

nedelja, 11. 2. 2018, 11.00
Galerija na Gradu

Umetniška dela petih avtorjev, predstavljenih na razstavi, se ukvarjajo z raziskovanjem dinamičnega razmerja med človekom in strojem in znotraj tega z vprašanji o vlogi in pomenu dela ter delavca v sodobni družbi. Na različne načine se dotikajo zlasti polja industrije, kjer se je to razmerje v preteklosti najbolj definiralo.

Na tokratnem vodenju vas bosta po razstavi popeljala kustosinja razstave Barbara Sterle Vurnik in eden od sodelujočih umetnikov, Metod Frlic.

Razstava bo v Galeriji na Gradu na ogled še do 25. februarja.

MARJAN
ŽITNIK
DELAVEC ZA
BOLJŠI SVET
A WORKER FOR
A BETTER WORLD

Javno vodstvo po razstavi *Marjan Žitnik:*

Delavec za boljši svet s kustosom razstave

Boštjanom Sokličem in oblikovalcem Marjanom Žitnikom

sobota, 17. 2. 2018, 11.00

Galerija Ivana Groharja

Razstava na ogled postavlja vrhunske izdelke mojstra, stremeče k ravnotežju med potrebami uporabnikov in naprednimi tehnološkimi rešitvami. Marjan Žitnik nam dokazuje, da je harmonična integracija sodobnih tehnologij v uporabnikov vsakdan možna, toda le na temeljih poglobljenega pristopa, intuicije in etike.

Več o razstavi in delu Marjana Žitnika vam bosta na javnem vodstvu razkrila kustos razstave Boštjan Soklič in oblikovalec osebno.

ŠPORTAM Z LOŠKIM MUZEJEM: Pogovorni večer s Stanetom Krajncem

sreda, 21. 2. 2018, 19.00

Dnevna soba Loškega muzeja, Grajska pot 13

Vabljeni na pogovorni večer iz cikla Športam z Loškim muzejem, kjer se bomo pogovarjali z legendo in pionirjem padalskega in jadralnega športa Stanetom Krajncem.

Krajnc je eden tistih, ki so v športu, ki izkorišča vzgon vetra, dosegli vse kar se doseči da. Ukvarjal se je z zmajarstvom, jadralnim padalstvom, skoki s padalom, nato pa je odkril skoke BASE, s katerimi se ukvarja še danes. Kot uspešen poslovnež je ustanovil in vrsto let vodil podjetje Atair, ki se ukvarja z izdelavo padal, zmajev, wingsuitov in drugih pripomočkov za letenje. Med njegove največje poslovne uspehe prav gotovo spadata padali izdelani za film o Jamesu Bondu ter padalo za znamenitega padalca Felixa Baumgartnerja. Stane Krajnc je tudi eden izmed podpornikov nove stalne zbirke muzeja Šport na Loškem.

Z njim se bo pogovarjala kustosinja Jana Fojkar.

Študijski krožek Ločanke

torek, 27. 2. 2018, 17.00

Dnevna soba Loškega muzeja

Pogosto ugotavljamo, da so ženske v slovenski zgodovini spregledane. Najpogostejši ženski vlogi v zgodovini sta bili materska in gospodinjska. Na Slovenskem so ženske aktivnejše, zlasti na literarnem področju, začele nastopati v javnosti šele sredi 19. stoletja. Volilno pravico pa so dobile veliko pozneje, v drugi polovici 20. stoletja.

Tudi na Loškem so živele in delale uspešne ženske na mnogih poklicnih področjih. Od umetnosti in književnosti pa vse do znanstvenih in vodstvenih poklicev. Pa vendar (pre)malo vemo o njih. Zato smo v Loškem muzeju v preteklih letih zbirali podatke o pomembnih ženskah in pri kriterijih izbora upoštevali njihovo uveljavljenost na različnih področjih na Loškem, v Sloveniji, v Evropi in celo v svetu. Predstavljamo jih v knjigi Pomembnejše osebnosti na Loškem, ki je na ogled v Zbirki Loško gospostvo. Konec leta 2016 smo z študijskim krožkom »Ločanke« začeli odstirati tančico skrivnostne zgodovine žensk na Loškem. Ne le tistih pomembnih, ki so bile javnosti znane, temveč tudi vsakdanjih mater in gospodinj.

Z zbiranjem predmetov, pregledovanjem arhivskega gradiva in beleženjem ustnih pričevanj želimo »Ločankam« dati mesto v zgodovinopisju loškega področja. Vabimo tudi vas, da se nam pridružite na naslednjem študijskem krožku.

Kulturna doživetja Škofjeloškega

V Loškem muzeju smo v preteklem letu sodelovali v projektu *Kjer domujejo zgodbe*, transverzala muzejev in kulturnih centrov na Škofjeloškem. V okviru projekta smo se povezali s projektnimi partnerji Občino Žiri (Muzej Žiri), občino Gorenja vas - Poljane (Šubičeva hiša), Rokodelskim centrom DUO Škofja Loka in Javnim zavodom Ratitovec (Muzej Železniki). Rezultati našega skupnega dela so med drugim brošura, ki obiskovalce Škofjeloškega vabi k obisku kulturnih centrov, pobarvanka za najmlajše obiskovalce in skupna predstavitvena spletna stran (www.kulturnadozivetja.si).

V Loškem muzeju smo v okviru projekta nadgradili tudi del ponudbe za naše obiskovalce, ki si bodo v muzejski sobi na tabličnih računalnikih lahko prebrali več o predmetih in vsebinah, ki jih predstavlja muzej, družine pa si bodo lahko ob nakupu družinske vstopnice brezplačno izposodile Kokijev nahrbtnik, namenjen samostojnemu raziskovanju muzejskih zbirk s pomočjo nalog in izzivov.

Tečajniki mednarodne delavnice na temo UNESCA obiskali Loški muzej

V Slovenskem etnografskem muzeju je med 22. in 26. januarja 2018 potekala delavnica z naslovom **Implementacija Unescove Konvencije o varovanju nesnovne kulturne dediščine na nacionalni ravni.** Delavnico sta v organizaciji Regionalnega centra za varovanje nesnovne kulturne dediščine v JV Evropi, ki deluje pod okriljem Unesca s sedežem v Sofiji, vodila strokovnjaka Nikolai Vukov iz Bolgarije in Tamara Nikolić Đerić iz Hrvaške. Unescov regionalni center v Sofiji izobražuje in organizira delavnice za strokovnjake s področja nesnovne kulturne dediščine v državah članicah, med katere sodi tudi Slovenija.

Delavnice so se udeležili predstavniki Ministrstva za kulturo, SEM-a in drugih muzejev, raziskovalci nesnovne kulturne dediščine z ISN in GNI ZRC SAZU, pedagoški delavci Oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo FF, nosilci dediščine in drugi. Udeleženci delavnice so v sredo, 24. 1. 2018, obiskali tudi Loški muzej, kjer so si novo stalno zbirko o Škofjeloškem pasijonu, ki sta jim jo predstavila avtorja Jože Štukl in Saša Nabergoj.

Odprtje razstave Petra Gabra v Ankari

Januarja se je del ekipe Loškega muzeja mudil v Ankari v Turčiji, kjer so se udeležili odprtja razstave slikarja Petra Gabra, člana Združenja umetnikov Škofja Loka. Peter Gaber je lansko leto v okviru umetniške izmenjave, ki je plod sodelovanja med Loškim muzejem in turško galerijo Guler Sanat, ustvarjal v Ankari. Njegova novonastala dela so od 12. januarja do 23. februarja na ogled v galeriji Guler Sanat, od 16. maja dalje pa si jih boste lahko ogledali tudi v Galeriji na Gradu.

MUZEJSKE ZANIMIVOSTI

Evropska unija je leto 2018 razglasila za evropsko leto kulturne dediščine. Namen evropskega leta kulturne dediščine je čim več ljudi spodbuditi k odkrivanju in doživljanju kulturne dediščine Evrope, izpostaviti kulturno dediščino kot osrednjo komponento kulturne identitete, okrepiti zavedanje o naši izjemi skupni kulturni dediščini in vrednotah, ki jih predstavlja dediščina. Slogan letošnjega leta je: **Naša dediščina: kjer preteklost sreča prihodnost.**

Tudi v Loškem muzeju se bomo to leto še bolj aktivno trudili predstavljati kulturno dediščino in njen pomen, zato vam bomo v mesečnem novičniku redno predstavljali drobne zanimivosti iz bogate zakladnice naše skupne dediščine.

Summa confessorum - *Škofjeloški rokopis*, 11. list z grbom Henrika Brdskega in njegove žene Marjete

Martin iz Škofje Loke – mož s peresom, ki se ni nikoli zmotil

Martin iz Loke je poleg slikarja freskanta Jerneja iz Loke in stavbenika Jurka iz Loke tretji srednjeveški oz. zgodnje novoveški umetnik Škofjeloškega območja, ki ga poznamo po imenu. Njegovo ime se nam je ohranilo v kolofonu *Škofjeloškega rokopisa*, pisanega sicer v nemščini vendar z najstarejšim zapisom slovenskih imen za mesece. Rokopis se danes hrani na Dunaju, v Avstrijski Nacionalni biblioteki (ÖNB, Cod. 2821). Umetnika Martina iz Loke in njegovo delo nam je v svoji razpravi *Roka s peresom* (2014) približala ddr. Nataša Golob.

Martin iz Loke je bil kopist, t.j. prepisovalec rokopisov, ki nam je poleg *Škofjeloškega rokopisa* zapustil še en rokopis (Seifrit, *Alexander*), ta se danes hrani v Rimu. *Škofjeloški rokopis* je knjiga z naslovom *Summa confessorum* Bertholda iz Freiburga, napisana v nemščini, latinščini in slovenščini. Navodilom za spovedovanje na 157 listih sledi nekaj kratkih besedil na 7 listih (astronomsko-astrološke napovedi o značaju otrok, rojenih v posameznih mesecih leta, judovska prisega, o vplivu posta, o zlatih številih, o skrbi za konje ...). Na hrbtni strani 157. lista se je prepisovalec tudi »podpisal« in zapisal, kdaj je delo dokončal. Njegov latinski zapis se v prevodu glasi: »*Leta Gospodovega tisoč štiristo šestinšestdesetega je končana knjiga z roko Martina iz Loke na dan svetega Valentina.*«

Ker je Martin poleg osebnega imena zapisal tudi krajevno ime, vemo,

da je svoje delo takrat opravljal izven domačega kraja, najverjetneje na Dunaju. Za to, da je *Škofjeloški rokopis* nastal na Dunaju, govori tudi bavarsko-avstrijski dialekt in slikarski okras s potezami dunajskega knjižnega slikarstva, ki je blizu Ulricha Schreierja in njegovi delavnici. Znan je tudi naročnik tega dragocenega rokopisa, ki je edini med 105 ohranjenimi rokopisi Bertolda iz Freiburga okrašen s slikarskimi inicialami. To je bil kranjski vitez Henrik Egkh – Brdski (+1509). Za to govorita njegov grb in grb njegove žene Marjete Vogrske, ki sta upodobljena na 11. listu rokopisa.

Vrednost Martinovega dela pa ni le v zapisu slovenskih imen za mesece iz 60-tih let 15. st., ki nam jih je posredoval na hrbtni strani 157. lista, ampak tudi v njegovem jezikovnem znanju. Večina kopistov, njegovih sodobnikov je bila sposobna pisati v dveh jezikih in več tipih pisav. Martin pa je bil tega več kar v treh jezikih, v nemškem, latinskem in slovenskem. Pri tem je bil brezhiben - kopist, ki se ni nikoli zmotil. Poleg tega je bil tudi zelo učen mož. Zapis o planetih na 163. listu *Škofjeloškega rokopisa* ga uvršča med pesnike astroloških verzov v nemščini in nemška literarna zgodovina ga šteje za najboljšega srednjeveškega pesnika astronomsko-astroloških del.

Povezave:

Golob, Nataša: *Roka s peresom kolofoni Martina iz Loke, Matjaža Jurčiča in Hermana Talneraja iz Trebnjega*, Ars & Humanitas, 8(2014),2, 87-115,

<https://revije.ff.uni-lj.si/arshumanitas/article/download/3030/4105>

Prispevek pripravila: Mira Kalan

SPREMLJAJTE NAS:

Vsak ponedeljek nas lahko poslušate v oddaji Muzejski zapiski na Radiu Sora, kjer predstavljamo naše aktualno delo in zanimivosti iz muzeja.

Lahko nas všečkate tudi na Facebooku in nam sledite na Instagramu.

Če ne želite več prejemati obvestil Loškega muzeja, nam to lahko sporočite po elektronski pošti na e-naslov pr@loski-muzej.si z besedo ODJAVA.